

Ocena działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej PZN za 2022 rok

Warsztat Terapii Zajęciowej przy Polskim Związku Niewidomych we Włocławku rozpoczął swoją działalność 2 stycznia 2001 roku.

Dyrektorem Warsztatu jest Pani Anna Wędołowska, a jednostką prowadzącą Warsztat jest Polski Związek Niewidomych.

Podstawą finansowania działalności WTZ są środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 90% kosztów działalności, 10% stanowią środki budżetu Gminy Miasta Włocławek, przyznane na działalność Warsztatu.

Warsztat Terapii Zajęciowej jest placówką pobytu dziennego, czynną od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:30 do 15:30, przy czym zajęcia dla uczestników prowadzone są w godzinach od 7:30 do 14:30.

Celem działalności Warsztatu jest proces rehabilitacyjny zmierzający do usprawnienia funkcji fizycznych, psychicznych, społecznych, a także nauka orientacji przestrzennej i samodzielnego poruszania się, rehabilitacja ruchowa i rehabilitacja zawodowa. W pracy terapeutycznej Warsztatu istotne jest przysposobienie społeczno-zawodowe i osiąganie poprzez terapię zajęciową jak najwyższego poziomu dojrzałości społecznej i samodzielności.

W 2022 roku w zajęciach Warsztatu uczestniczyło 40 osób niepełnosprawnych, w tym 6 osób z powiatu włocławskiego oraz 1 osoba z powiatu lipnowskiego (w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 7 października 2022 r.) realizując ustalony przez Radę Programową program rehabilitacyjny określający formy i metody w zakresie rehabilitacji społecznej oraz zawodowej.

Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywała się w **8** pracowniach terapeutycznych:

- czynności dnia codziennego,
- komputerowej,
- rękodzielniczo-krawieckiej,
- artystyczno-introligatorskiej,
- stolarsko-ślusarskiej,
- witrażu,
- muzykoterapii,
- podtrzymywania umiejętności szkolnych.

Dodatkowo realizowany był program działań edukacyjnych i integracyjnych oraz program rehabilitacji fizycznej.

Każdy z uczestników realizował indywidualny program rehabilitacji zgodnie z Programem Warsztatu i programami poszczególnych pracowni.

W 2022 roku w Warsztacie zatrudnionych było 15 osób

Lp.	Stanowisko
1	Dyrektor
2	Księgowa
3	Psycholog
4	Rehabilitant
5	8 instruktorów terapii zajęciowej
6	pracownik administracyjno-kadrowy
7	Pielęgniarka
8	pracownik gospodarczy - sprzątac

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 2284), jednostka prowadząca warsztat składa powiatowi roczne sprawozdanie z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych w terminie do dnia 1 marca roku następnego.

Zgodnie z § 21 ust. 3 ww. rozporządzenia sprawozdanie stanowi podstawę dokonania przez powiat corocznej oceny działalności warsztatu.

Sprawozdanie zawiera w szczególności:

1. rozliczenie roczne oraz informację o wykorzystaniu środków finansowych z uwzględnieniem kwot uzyskanych ze sprzedaży produktów i usług;
2. informacje o:
  - 2.1. liczbie uczestników warsztatu oraz stopniu i rodzaju niepełnosprawności;
  - 2.2. ogólnej frekwencji uczestników w zajęciach warsztatu w poszczególnych miesiącach roku sprawozdawczego;
  - 2.3. formach i metodach realizowanych przez warsztat działalności rehabilitacyjnej;
  - 2.4. liczbie uczestników, którzy opuścili warsztat, wraz z podaniem przyczyn ich odejścia;
  - 2.5. liczbie uczestników, którzy poczynili postępy w zakresie zaradności osobistej i samodzielności, rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej wraz z opisem tych postępów;
  - 2.6. decyzjach podjętych przez radę programową w stosunku do uczestników warsztatu, wobec których rada programowa dokonała oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji.

Jednostka prowadząca Warsztat w dniu 27 lutego 2023 roku złożyła sprawozdanie z działalności

rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych w 2022 roku.

Z analizy sprawozdania wynika, że:

Ad. 1

Środki finansowe w kwocie 1 150 934,00 zł, w tym: środki PFRON – 1 035 840,00 zł oraz środki Gminy Miasto Włocławek – 115 094,00 zł zostały wykorzystane na poszczególne zadania:

- wynagrodzenia – 872 400,00 zł,
- odpis na ZFSS – 21 618,63 zł,
- materiały, energię, usługi materialne i niematerialne – 110 898,29 zł,
- koszty dowozu uczestników – 3 740,84 zł,
- szkolenia pracowników – 1 630,00 zł,
- ubezpieczenie uczestników – 1 441,20 zł,
- ubezpieczenie mienia wtz – 905,04 zł,
- trening ekonomiczny – 44 000,00 zł,
- wycieczki – 6 000,00 zł,
- materiały do terapii – 54 000,00 zł,
- doposażenie wtz – 34 300,00 zł.

W 2022 roku Warsztat Terapii Zajęciowej uzyskał dochody w łącznej kwocie 10 226,00 zł z tytułu:

- kiermaszu Wielkanocnego – 2 602,00 zł,
- kiermaszu z okazji Dni Włocławka – 583,00 zł,
- jarmarku Włocławskiego Wielkanocnego – 750,00 zł,
- jarmarku Włocławskiego Bożonarodzeniowego – 2 896,00 zł,
- kiermaszu Bożonarodzeniowego – 3 395,00 zł.

Warsztat w 2022 roku nie wydatkował wszystkich w/w środków. Kwota w wysokości 7 186,52 zł zostanie wydatkowana w 2023 roku.

Ad. 2.1

W 2022 roku w zajęciach terapeutycznych uczestniczyły 43 osoby niepełnosprawne (17 kobiet i 26 mężczyzn) w tym: ze znacznym stopniem niepełnosprawności 29 uczestników, z umiarkowanym 14. Uczestnikami warsztatów były osoby niepełnosprawne z różnego rodzaju dysfunkcjami.

Liczba uczestników w przedziale wiekowym

Płeć	Wiek			
	18-25	26-30	31-45	46-66
Kobiety	3	3	8	3
Mężczyźni	2	4	17	3

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub równoważne

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób
Znaczny	29
Umiarkowany	14
Lekki	0

Rodzaj niepełnosprawności uczestników WTZ według schorzenia wiodącego

Rodzaj niepełnosprawności wiodącej	Symbol niepełnosprawności	Liczba osób	W tym osoby z niepełnosprawnością sprzężoną
Upośledzenie umysłowe	01-U	17	9
Choroby psychiczne	02-P	20	10
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	03-L	0	0
Choroby narządu wzroku	04-0	4	2
Upośledzenie narządu ruchu	05-R	0	0
Epilepsja	06-E	1	1
Choroby układu oddechowego i krążenia	07-S	0	0
Choroby układu pokarmowego	08-T	0	0
Choroby układu moczowo- pęciowego	09-M	0	0
Choroby neurologiczne	10-N	1	1
Zaburzenia ogólnoustrojowe i inne	11-I	0	0
Całościowe zaburzenia rozwoju	12-C	0	0

Ad. 2.2

W poszczególnych miesiącach roku frekwencja kształtowała się następująco:

- styczeń – 85 %
- luty – 83 %
- marzec – 95 %
- kwiecień – 93 %
- maj – 93 %
- czerwiec – 87 %,
- lipiec – 88 %,
- sierpień – przerwa urlopową

- wrzesień – 86 %,
- październik – 91 %
- listopad – 94 %
- grudzień – 93 %

Średnioroczna frekwencja w analizowanym okresie wyniosła 89,82 %.

Ad. 2.3

Warsztat realizował program określający formy i metody w zakresie rehabilitacji społecznej oraz zawodowej.

W jego skład wchodziły następujące programy:

- Pracowni czynności dnia codziennego,
- Pracowni komputerowej,
- Pracowni rękodzielniczo-krawieckiej,
- Pracowni artystyczno-introligatorskiej,
- Pracowni stolarsko-ślusarskiej,
- Pracowni witrażu,
- Pracowni muzykoterapii,
- Pracowni podtrzymywania umiejętności szkolnych,
- działań edukacyjnych i integracyjnych,
- rehabilitacji fizycznej.

Uczestnicy Warsztatu wyrabiali zaradność osobistą, pobudzali aktywność społeczną i zawodową poprzez udział w zajęciach w pracowniach warsztatu, jak i w treningu samoobsługi.

Warsztat terapii zajęciowej do prowadzenia rehabilitacji zawodowej i społecznej korzystał z różnych metod i technik, takich jak trening ekonomiczny, terapia zajęciowa, terapia ruchem, zajęcia sportowe oraz arteterapia.

Trening ekonomiczny - miał na celu wyposażenie uczestnika w wiedzę z zakresu znajomości pieniędzy (określenia nominałów), ich siły nabywczej, umiejętność operowania pieniędzmi, w tym robienia zakupów, płacenia rachunków. Ponadto miał na celu wyposażenie uczestnika w umiejętność gospodarowania pieniędzmi, tj.: planowania wydatków, oszczędzania i podejmowania zobowiązań finansowych.

Terapia zajęciowa – stosowana była w ośmiu pracowniach: czynności dnia codziennego, komputerowej, rękodzielniczo-krawieckiej, artystyczno-introligatorskiej, stolarsko-ślusarskiej, witrażu, muzykoterapii oraz pracowni podtrzymywania umiejętności szkolnych.

Arteterapia - jest formą rehabilitacji. W rewalidacji przez sztukę głównym celem jest przygotowanie osób niepełnosprawnych do kontaktu z dziełami sztuki, szacunku do nich i odpowiedniego ich odbioru z ukierunkowaniem na własne twórcze działanie. Kontakt ze sztuką pomaga w rozumieniu i przeżywaniu świata, otwiera psychikę na wrażenia wzrokowe i słuchowe oraz prowokuje do marzeń.

Terapia ruchem - prowadzona w warsztacie terapii zajęciowej miała na celu poprawę ogólnej sprawności

ruchowej i kondycji fizycznej. Wychowanie fizyczne opiera się na czterech zakresach oddziaływań, tj. kompensacja, korektura, usprawnianie, dynamizowanie.

Kompensacja jest właściwie całym systemem zastępczym, wyrównującym brak jednego analizatora przez pozostałe. W ruchu i działaniu rozwija się system kompensacyjny pozwalający np. niewidomemu, opierając się na wciąż rosnących doświadczeniach, na przeprowadzanie analizy i syntezy zjawisk z otaczającego świata.

Korektura to nie tylko usuwanie wad postawy powstałych najczęściej w następstwie uszkodzeń sensorycznych (u niewidomych brak kontroli własnej sylwetki), a w przypadku deformacji somatycznych w wyniku indywidualnych prób przystosowania do życia organizmu. Korektura to również eliminowanie błędnych nawyków ruchowych i wyuczenie takich, które będą ekonomiczne, estetyczne, ułatwiające poruszanie się oraz przystosowanie do nowych warunków życia.

Usprawnianie ściśle wiąże się z korekturą. Poprzez podnoszenie sprawności uzyskuje się cele zawarte w korekturze, głównie w zakresie zaradności osobistej w pokonywaniu przeszkód naturalnych. Usprawnianie to także wyuczenie szeregu umiejętności pozwalających na spędzanie wolnego czasu w środowisku rówieśniczym, w gronie rodzinnym itp. Jest to ważne zadanie w procesie integracji społecznej.

Dynamizowanie polega na wyzwalaniu potencjalnej potrzeby ruchu z uwzględnieniem psychofizycznych potrzeb wychowania. Działania te są realizowane poprzez szereg możliwości, są to gimnastyka, zabawy, gry, elementy współzawodnictwa sportowego itp.

Ćwiczenia prowadzone były na sali rehabilitacyjnej oraz w parku z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego związanego z zagrożeniem wystąpienia COVID-19.

W dniu 11 czerwca 2022 roku Stowarzyszenie Sportowe Niepełnosprawnych „Eurointegracja” po raz kolejny zorganizowało „Olimpiadę Hefajstosa”. Olimpiada miała na celu rozpowszechnienie idei „sportu dla wszystkich”, aktywizację środowisk niepełnosprawnych, propagowanie ruchu jako formę relaksu psychicznego i fizycznego, popularyzację idei olimpijskiej oraz rozwijanie specyficznych form kultury fizycznej wśród osób z niepełnosprawnościami.

Olimpiada była spotkaniem sportowym wszystkich osób niepełnosprawnych z Włocławka i regionu kujawsko-pomorskiego. Była świętem osób niepełnosprawnych, którzy tego dnia mogli zmierzyć się z własnymi możliwościami i razem się bawić. Z jednej strony stanowiła promocję aktywnego trybu życia, a z drugiej – integrację, spotkanie nowych ludzi, zawiązywanie przyjaźni.

Dla wszystkich uczestników organizatorzy przygotowali pamiątkowy upominek – koszulkę z napisem oraz medal za udział. Reprezentanci WTZ wywalczyli puchar i dyplom.

Integracja społeczna była realizowana w różnych formach: wycieczki, spotkania integracyjne i okolicznościowe, udział w wystawach, wyjścia do kina i teatru. Wycieczki miały charakter edukacyjny, krajoznawczy i rekreacyjny. Spotkania integracyjne stanowiły okazje do wspólnej zabawy, ale też do zdobywania umiejętności zawierania i utrzymywania znajomości czy usprawniania form komunikacyjnych. Spotkania odbywały się z zaprzyjaźnionymi placówkami, które skupiają osoby niepełnosprawne:

- 24 stycznia 2022 roku, z inicjatywy Rady Programowej WTZ, odbyło się spotkanie ze Strażnikiem Miejskim, Panem Krzysztofem Urbańskim. Celem spotkania było kształtowanie bezpieczeństwa w ruchu

drogowym. Uczestnicy WTZ wysłuchali zasad bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym na przejściu dla pieszych z sygnalizatorem i bez sygnalizatora, bezpiecznym poruszaniu się na drodze, osiedlu,

- 26 maja 2022 roku Teatr Impresaryjny im. Włodzimierza Gniazdowskiego we Włocławku wystawił przedstawienie pt. „Kopciuszek”,
- 23 czerwca 2022 roku odbył się wyjazd do Teatru Baj Pomorski w Toruniu na przedstawienie teatralne pt.: „Szewczyk Dratewka”. Po zakończeniu przedstawienia teatralnego uczestnicy WTZ (pod opieką instruktorów) udali się na zwiedzanie Toruńskiej starówki,
- 29 czerwca 2022 roku uczestników WTZ odwiedziła Pani Aleksandra Dudziak-Majdańska. Krakowska artystka, zaprezentowała swój autorski koncert słowno-wokalny zatytułowany: „Język Światła.” Uczestnicy WTZ chętnie wchodzili w interakcję z artystką poprzez śpiew oraz tworzenie orkiestry z niecodziennymi instrumentami, takimi jak: afrykańska deszczownica, dyniowe grzechotki i dzwoneczki,
- 6 września 2022 roku uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej odwiedzili artyści z Krakowa. Tym razem aktorzy z Agencji Artystycznej GALANA przygotowali spektakl kabaretowy pt.: „PIRACI”,
- 8 – 9 września 2022 roku odbył się XXV Festiwal Artystyczny Osób Niepełnosprawnych w Brodnicy. W festiwalu udział wzięło wielu solistów i grup muzyczno – artystycznych z całej Polski,
- 28 września 2022 roku odbyła się wycieczka do Sopotu,
- 19 października 2022 roku uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej odwiedzili artyści z Krakowa. Tym razem aktorzy z Agencji Artystycznej GALANA przygotowali spektakl kabaretowy pt.: „W BACÓWCE”,
- 24 października 2022 roku odbyło się spotkanie z doradcą zawodowym, panią Marzenną Kunecką-Jackowską z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu. Zakres szkolenia przygotowanego dla uczestników Warsztatu obejmował rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości zawodowych, rozpoznawanie swoich mocnych i słabych stron w aspekcie zawodowym, poznanie zadań zawodowych przedstawicieli różnych profesji oraz zapoznanie ze specyfiką pracy w wybranych zawodach,
- 18 listopada 2022 roku odbyła się wycieczka do Kujawsko-Dobrzyńskiego Parku Krajobrazowego w Kłóbce,
- 28 listopada 2022 roku odbył się wyjazd do Opery *NOVA* w Bydgoszczy,
- 21 grudnia 2022 roku odbyło się kolejne spotkanie z przedstawicielami Włocławskiej Straży Miejskiej. Pan Krzysztof Urbański i Pani Elżbieta Rybicka zapoznali uczestników WTZ z zasadami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Istotne dla integracji społecznej były również kiermasze prac uczestników Warsztatu.

W czerwcu 2022 roku prace uczestników wystawiane były podczas Jarmarku Rozmaitości w trakcie Dni Włocławka.

24 października 2022 roku prace uczestników prezentowane były w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych z okazji Dnia Osób Niepełnosprawnych.

W ramach kultywowania tradycji były organizowane różne imprezy okolicznościowe:

- 24 lutego 2022 roku - Tłusty czwartek – w tym dniu Rada Programowa przygotowała dla

uczestników poczęstunek oraz pączki,

- 13 kwietnia 2022 roku odbyło się Śniadanie Wielkanocne,
- 25 maja 2022 roku odbyła się uroczystość z okazji *Dnia Matki*. Uczestnicy WTZ przygotowali wierszyki oraz utwory muzyczne dedykowane wszystkim Mamom. Uwieńczeniem występu artystycznego było przygotowane nagranie video, w którym uczestnicy Warsztatu mówili, za co najbardziej kochają swoją mamę. Po programie artystycznym uczestnicy wręczyli swoim mamom przygotowane własnoręcznie upominki i zaprosili na słodki poczęstunek,
- 7 lipca 2022 roku Rada Programowa WTZ zorganizowała zabawę integracyjną z zaprzyjaźnionym Warsztatem Terapii Zajęciowej przy Towarzystwie Przyjaciół Dzieci,
- 10 listopada 2022 roku w Warsztacie Terapii Zajęciowej odbył się uroczysty apel z okazji Dnia Niepodległości połączony z prezentacją multimedialną przygotowaną przez Radę Programową WTZ w celu upamiętnienia powrotu Polski na mapy świata,
- 25 listopada 2022 roku w Warsztacie Terapii Zajęciowej odbyła się zabawa Andrzejkowa,
- 22 grudnia 2022 roku odbyła się uroczysta Wigilia pracowników i uczestników Warsztatu.

Ad. 2.4

W analizowanym okresie 3 uczestników opuściło Warsztat (1 osoba z powodu podjęcia zatrudnienia, 1 z powodów zdrowotnych, 1 uczestnik zmarł). Na ich miejsce do warsztatu przyjęto nowe osoby z listy osób oczekujących.

Ad. 2.5

W zakresie zaradności osobistej i samodzielności, rehabilitacji społecznej oraz rehabilitacji zawodowej według oceny rocznej uzyskano następujące wyniki:

Poziom zaradności osobistej i samodzielności

Sfera	Liczba osób		
	Bardzo dobry/dobry poziom zaradności	Mały poziom zaradności	Bardzo mały poziom zaradności
Spożywanie posiłków, ubieranie i rozbieranie się, czynności dnia codziennego, określanie i zaspokajanie podstawowych potrzeb, orientacja w elementarnych zasadach życia społecznego	16	19	8

Elementy rehabilitacji społecznej

Sfera	Liczba osób			
Korzystanie z komunikacji miejskiej	Samodzielnie 13	Samodzielnie znanymi liniami 4	Z opiekunem 12	Nie korzysta 14
Orientacja w terenie	Samodzielnie 19	Samodzielnie w znanej okolicy 15	Z pomocą 5	Nie posiada 4
Znajomość pieniędzy i ich wartościowania	Samodzielnie 11	Z pomocą 5	Brak znajomości 27	
Dokonywanie prostych zakupów	Samodzielnie 11	Z pomocą 17	Brak umiejętności 11	
Podpisanie się imieniem i nazwiskiem	Samodzielnie 30	Inicjałami 10	Brak umiejętności 3	
Prowadzenie gospodarstwa domowego	Samodzielnie (wymagają stałego wsparcia i kontroli) 2			

W pracowniach w zależności od potencjału i możliwości, uczestnicy warsztatu rozwijali w mniejszym lub większym stopniu umiejętności (samodzielnie, z instruktorem lub pomocą).

W zajęciach w pracowni **muzykoterapii** brało udział 19 osób, które poczyniły postępy w następujących zadaniach programowych:

Zadanie
- odprężenie i poprawa koncentracji,
- rozwijanie ekspresji muzycznej,
- poprawa samopoczucia uczestników,
- zapoznanie z różnymi formami aktywizacji,
- wzmocnienie percepcji słuchowej i czuciowej,
- nauczanie auto-relaksu,
- wzbudzanie pożądanych emocji oraz sterowanie nimi,
- zaangażowanie w twórcze działania muzyczne,
- eliminacja niepokoju, lęku, agresji,
- umiejętność ekspresji własnych emocji i uczuć za pomocą dźwięków instrumentów (Orfa),
- budzenie aktywności do osiągania zadowolenia z wykonywanych czynności i wspólnej zabawy,
- kształtowanie poczucia rytmu i zróżnicowania intonacyjnego,
- rozwijanie poczucia wspólnoty i przynależności do grupy.

W zajęciach pracowni **czynności dnia codziennego** brało udział 22 uczestników

Sfera	Liczba osób
-------	-------------

	Samodzielnie	Z instruktazem	Z pomocą	Nie opanował
Nakrywanie do stołu	9	9	4	0
Mycie naczyń i ich osuszanie	11	8	3	0
Pranie	7	13	2	0
Prasowanie	7	13	2	0
Posługiwanie się sztuciami	11	9	2	0
Przyrządzanie prostych potraw i posiłków	7	11	4	0
Obróbka cieplna żywności	3	4	11	4
Posługiwanie się nożem	10	4	6	2
Obsługa urządzeń AGD	6	12	4	0
Czynności porządkowe	6	12	4	0
Higiena osobista	6	11	5	0
Planowanie i dokonywanie zakupów	4	8	7	3

W zajęciach pracowni **komputerowej** 20 uczestników

Zagadnienie	Liczba osób, które opanowały dane zagadnienie
Podstawowe elementy komputera i ich funkcje	18
Zasady bezpiecznej pracy z komputerem	18
Informacja w komputerze: programy i dane; nośniki informacji	12
Komunikacja użytkownika z komputerem	10
Formy reprezentowania i przetwarzania informacji przez człowieka i komputer	10
Multimedialne źródła informacji	7
Zabezpieczanie informacji (kopie bezpieczeństwa, ochrona antywirusowa)	7
Kształtowanie układu dokument tekstowego z użyciem podstawowych form redakcyjnych; włączanie tabel i grafiki; przykłady stosowania zaawansowanych narzędzi	7
Korzystanie z urządzeń zewnętrznych komputera (skaner, drukarka, urządzenie wielofunkcyjne, aparat cyfrowy) i odpowiedniego do ich obsługi oprogramowania ¹	5

Oprócz tego, komputer, jako środek terapeutyczny wykorzystano do kształtowania:

- umiejętności percepcyjno – motorycznych (ćwiczenia z myszką),

- percepcyjnych,
- umiejętności szkolnych (pisanie, czytanie itd.),
- umiejętności intelektualnych,
- rozwoju społecznego i norm zachowań (gry dydaktyczne),
- koncentracji uwagi.

W tym zakresie pewne postępy poczyniło wiele osób. Sprawność manualną poprawiło 18 osób, umiejętności szkolne przy pomocy komputera potrafi utrwaląc 18 osób, a rozwój społeczny komputer wspomógł u 11 osób.

Zakres działalności pracowni komputerowej był na tyle duży i obejmował swym zasięgiem tyle dziedzin życia zawodowego i społecznego, że był użyteczny w procesie terapeutycznym wielu uczestników w różnym stopniu.

W zajęciach pracowni **rękodzielniczo-krawieckiej** brało udział 20 osób.

W ramach zajęć uczestnicy wykonywali ozdoby i dekoracje okolicznościowe, kompozycje kwiatowe, stroiki świąteczne, malowali obrazy, tworzyli rzeźby, misy, bombki i anioły z zastosowaniem preparatów Powertex.

Uczestnicy szli ręcznie, wyszywali na kanwie, uczyli się korzystania z maszyny do szycia, żelazka ale również wypalarki i pistoletu do klejenia na gorąco.

Różnorodność proponowanych zadań pozwoliła na rozwijanie wyobraźni, kreatywności, koordynacji wzrokowo ruchowej oraz sprawności manualnej. Zajęcia uczyły cierpliwości, dokładności, wytrwałości i odpowiedzialności. Rozwijały zdolności artystyczne. Dzięki temu możliwe było kształtowanie, rozwijanie i modyfikowanie cech osobowościowych niezbędnych w pracy zawodowej. Zakres prac zawsze dostosowany był do indywidualnych psychofizycznych możliwości uczestników.

Zagadnienie	Liczba osób, które poczyniły postęp w danym zagadnieniu
Szycie ręczne, przyszywanie guzików, cerowanie	7
Wyszywanie na kanwie	16
Obsługa maszyny do szycia	2
Przygotowywanie stroików świątecznych, kompozycji kwiatowych i dekoracji okolicznościowych	7
Umiejętność pracy z preparatami Powertex	9

W zajęciach pracowni **artystyczno-introligatorskiej** brało udział 19 osób

Zagadnienie	Liczba osób			
	Samodzielnie	Z instruktążem	Z pomocą	Nie opanował
Bindowanie	8	0	3	2
Quiling	10	0	0	9
Obsługa gilotyny	5	0	0	14
Wycinanie nożyczkami po śladzie	12	0	0	7
Decoupage	9	0	6	4
Cracle	10	0	5	4
Dekoracje świąteczne	8	11	0	0
Kartki okolicznościowe	0	8	0	11
Powertex	0	12	0	7
Wyciski z masy samoutwardzalnej	12	0	0	7
Papierowa wiklina	4	0	0	15

W zajęciach pracowni stolarsko-ślusarskiej 12 osób

Zagadnienie	Liczba osób			
	Samodzielnie	Z instruktążem	Z pomocą	Nie opanował
Operowanie fachowym nazewnictwem narzędzi oraz czynności	1	0	11	0
Wyglądanie powierzchni drewna przy użyciu materiałów ściernych	4	6	2	0
Nakładanie powłok malarsko-lakierniczych	3	3	6	0
Posługiwanie się ręcznymi narzędziami	1	5	4	2
Praca z użyciem sprzętu elektrycznego	1	4	7	0
Wypalanie w sklejce metodą pirografii	1	3	5	3
Wykonywanie określonego wyrobu z uwzględnieniem etapów procesu technologicznego	1	1	4	6

W zajęciach pracowni witrażu 21 osób

Zagadnienie	Liczba osób, które opanowało dane zagadnienie
Projektowanie własnych pomysłów	8
Kształtowanie umiejętności cięcia szkła	16
Szlifowanie	18
Oklejanie szkielek taśmą Tiffaniego	15
Cynowanie	12
Łączenie elementów	5
Patynowanie	19

W zajęciach pracowni umiejętności szkolnych w dzienniku zajęć było zapisanych 18 uczestników.

Założenia zostały zrealizowane, a zadaniem programowym było:

- **Opanowanie umiejętności czytania** – 7 osób potrafi czytać całe zdania ze zrozumieniem, 3 osoby czytają tylko proste wyrazy, 4 osoby rozpoznają tylko literki. Natomiast 4 osoby w ogóle nie opanowały zadania programowego, ponieważ zadanie to przekraczało ich możliwości intelektualne, 3 osoby poczyniły postępy w płynności czytania.
- **Umiejętności pisania na poziomie opanowania ze sluchu i z pamięci** przyswoiło 9 osób, u 2 osób w porównaniu z poprzednimi latami nastąpił regres funkcji podpisywania się pełnym nazwiskiem, 2 osoby potrafią ze skupieniem uwagi przepisać tekst z gazety lub książki, 7 osób potrafi pisać poszczególne litery, inicjały podpisu, 2 uczestników nie opanowało do tej pory umiejętności pisania, postępy w płynności pisania poczyniły 2 osoby.
- **Umiejętność orientowania się w czasie opanowało** 8 osób na poziomie znajomości określeń czasowych i umiejętności posługiwania się zegarem, 5 osób odczytało godzinę i znało określenia czasowe, 4 osoby potrafiły rozpoznać porę dnia, 4 osoby poczyniły postępy.
- **Elementy treningu ekonomicznego** – 5 osób potrafi rozpoznać wszystkie nominały i prawidłowo je wartościować, 7 osób potrafi rozpoznawać nominały, ale mają problem z ich wartościowaniem, 3 uczestników rozpoznaje niektóre nominały, 3 osoby nie opanowały tej umiejętności, 2 osoby poczyniły postępy.
- **Umiejętności liczenia, czyli dodawania i odejmowania, mnożenia** w dużym zakresie opanowały 2 osoby, 4 osoby potrafią liczyć płynnie w zakresie do 20 (dodawać, odejmować i mnożyć), 4 osoby liczą szeregowo do 10-ciu (1,2,3,4...). Natomiast 3 osoby nie opanowały żadnej umiejętności liczenia ze względu na duże braki intelektualne, 1 osoba poczyniła postępy.
- **Umiejętności ćwiczeń grafomotorycznych i wypełniania konturu różną techniką** – ćwiczenia grafomotoryczne służą umiejętności posługiwania się płynnie linią prostą i łamaną, natomiast wypełnianie konturu rysunku uwzględnia różną technikę wykonania, co pozwala stopniować trudność zadania. 7 osób samodzielnie wykona zadanie grafomotoryczne i wypełnią kontur rysunku dowolną techniką, 8 osób z pomocą instruktora wykonają to zadanie, 3 osoby wypełnią tylko kontur rysunku prostą techniką np. kredkami, 3 osoby poczyniły postępy.
- **Wykonywanie zadań na spostrzeganie (puzzle i wykreślanki)** - Percepcja wzrokowa, umiejętność spostrzegania jest ważną funkcją dla organizmu, którą należy trenować. Wszelkie braki mogą być spowodowane problemem zdrowotnym, który udaje się zauważyć podczas wykonywania tych zadań np. pogarszający się wzrok, korekta okularów. Dlatego w tej pracowni ważne jest wyrównywanie braków i ich kompensacja. 6 osób potrafi samodzielnie ułożyć złożone puzzle i znajdzie wszystkie wyrazy w wykreślance. Natomiast 9 osób samodzielnie wykona tylko jedno z zadań programowych, 2 osoby z pomocą instruktora ułożą nieskomplikowane puzzle i z pomocą znajdą niektóre wyrazy, 1 osoba nie jest w stanie zrealizować żadnego z zadań programowych, 4 osoby poczyniły postępy.

W 2022 roku odbyło się 28 zebrań Rady Programowej. Dokonano kompleksowych indywidualnych ocen postępów w terapii zajęciowej w stosunku do 23 uczestników, przy czym w czerwcu w stosunku do 2 uczestników, a w grudniu w stosunku do 21 uczestników.

We wszystkich przypadkach Rada Programowa podjęła decyzję o dalszej rehabilitacji społecznej i zawodowej w Warsztacie Terapii Zajęciowej.

W czerwcu i w grudniu 2022 roku Rada Programowa dokonała półrocznych, indywidualnych ocen postępów w terapii zajęciowej.

W grudniu Rada Programowa dokonała rocznych, indywidualnych ocen postępów w terapii zajęciowej. Rodzice i opiekunowie uczestników Warsztatu zostali poinformowani o postępach w terapii zajęciowej oraz przekazano zalecenia stosowne dla danej osoby, mające znaczenie przy dalszej terapii.

Oceniając działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w analizowanym okresie stwierdza się, że placówka stwarza osobom niepełnosprawnym możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej, wpływa na rozwój i poprawę w zakresie niezależnego, samodzielnego i aktywnego funkcjonowania uczestników w środowisku. W celu dalszej realizacji założeń programowych ze szczególnym uwzględnieniem rehabilitacji zawodowej należy zwrócić uwagę na rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających osobom niepełnosprawnym podjęcie zatrudnienia w zakładach pracy chronionej lub innej pracy zarobkowej oraz szkolenia zawodowego.

Reasumując - Warsztat Terapii Zajęciowej przy Polskim Związku Niewidomych we Włocławku w roku 2022, zrealizował zadania na rzecz uczestników zgodnie z założeniami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U z 2023 r., poz. 100 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 63, poz. 587), a także realizował mechanizmy poprawiające funkcjonowanie placówki w postaci między innymi prowadzenia wewnętrznych kontroli pracy WTZ, prowadzenia spotkań z doradcami zawodowymi oraz przestrzegania czasu zajęć terapeutycznych, aktualizacji dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami, co daje podstawę do dokonania pozytywnej oceny jego działalności w 2022 roku.

Ocenę sporządził
Damian Jurkiewicz

Ocenę zatwierdził
Dyrektor MOPR Piotr Grudziński